

Energiaühistute potentsiaal ning Energiaühistute programmi tööriistad

17. september 2015, Kaubandus- ja Tööstuskoda

energiaühistu

EESTI ARENGUFOND

Millest juttu tuleb?

- 1. Mis on energiaühistu ja selle võimalused.**
- 2. Energiaühistute programm ja tööriistad.**

Energiaühistud ja energiaühingud

Energiaühistu – kogukondlik ühistegevus, mille peamiseks eesmärgiks on toota, jaotada ja müüa oma seadmete kaudu oma liikmetele elektrienergiat ja soojust omatarbe katmiseks, kulude vähendamiseks ja parema elukeskkonna loomiseks.

- Organisatsiooni loojaks: **kogukond**
- Eesmärk: kulude optimeerimine; varustuskindlus ja julgeolek, piirkonna konkurentsivõime tõstmine „raha jääb piirkonda“.

Energiaühing – kogukondlik ühistegevus, mille peamiseks eesmärgiks on ühisinvesteeringud elektrienergia ja sooja tootmisesse tavapärase investortegevusena tulu saamise eesmärgil.

- Organisatsiooni loojaks: **ettevõte**
- Eesmärk: kogukonna kaasamine nõusoleku saamiseks; lisainvesteeringu kaasamine; kogukonnal – tulu teenimine.

Energiaühisus – energiaühistu ja -ühingu koondnimetus.

Peamised tegevussuunad:

- Elektrienergia tootmine ja oma tarbijatele jaotamine
- Soojuse tootmine ja oma tarbijatele jaotamine
- Elektrienergia ja soojuse koostootmine ning oma tarbijatele jaotamine
- Võrku müümine ja teiste tarbijate varustamine
- Tarbimise suunamine
- Hoonete rekonstrueerimine ja renoveerimine
- Kogukonna energiateadlikkuse kasvatamine
- Ühistegevuse arendamine
- Prosumer'ina toimimise promo – teadmispõhine turism

Kogukondlik koostootmine ja jagamine miks täna?

- **ENERGIAMAJANDUSE TRENDID**
- **MUUTUSED ÜHISKONNAS**
- **TEHNOLOOGIATE ARENG**
- **JULGEOLEK ja SÕLTUMATUS**
- **TÕESTATUD KOGEMUSED**

Eestvedajad

Linnades tiheasustusega alad

- korteriühistu
- asumiselts
- teadus-tööstuspark
- kinnisvaraettevõte

Maal hajaasustusega alad

- kohalik omavalitsus
- ressursi valdaja:
metsaühistu,
maaomanik, põllumees
- väike saare elanikud
- öko-kogukonnad

Potentsiaal algatus grupiti: (1)

Korterühistud:

- Tarbimishind versus tootmishind.
- Energia- ja soojamajandus – üks ökosüsteem. Terviklik lähenemine = efektiivsus.

Kohalikud omavalitsused:

- Võimalus tagada elanikele soodne ja kaasaegne soojusenergia.
- Regionaalpoliitika suunamine - piirkonna majandusliku atraktiivsuse tõus.
- Tervisemõju vähenemine eelkõige linnade lokaalküttega hoonetes.

Arendusettevõtted sh kinnisvara ja teadus-tööstuspargid:

- Null-energia hoonete planeerimis- ja ehitusprotsessile kaasa aitamine.
- Tarbija väiksem energiakulu = suurem laenuteenindusvõime.
- Kinnisvara väärtuse tõusuga kaasnev tulu.

Potentsiaal algatus grupiti: (2)

Väikesaarte elanikud ja (Öko)kogukonnad:

- Ressursside tõhusam kasutamine – ühiskonnale kokkuvõid ja kogukonnale energia tagatus.
- Tarbimise suunamine - loodussõbralikum säästlikum eluviis ja puhtam keskkond.

Riik

- Maksutulu suurenemine.
- Hajaasustuses korterelamute ja ühiskondlike hoonete soojusvarustuse tagamisel võimaldab pikaajalise ja sõltumatu soojusvarustuse.
- Positiivne regionaalareng.
- Teadlikum ja ettevõtlikum rahvas.

Väljakutsed kogukondliku tegevuse algatamisel

- Madal või olematu teadlikkus
- Puudulik ettevõtlikkus
- Nõrk koostöövalmidus
- Madal projektijuhtimisvõimekus
- Soojuse ja energiasäästu lahus arendamine = jätkusuutmatud investeeringud
- Uute vaadete ja eluviiside rakendamine keeruline
- Vaesus
- Liigne riigile lootmine – nii lõpptarbijad, KOVid kui ettevõtted
- Riiklik tsentraalne energiamajanduse juhtimissüsteem

Energiaühistute programm:

Algatatud Eesti Arengufondi eestvedamisel 2013. aasta lõpus

- **Aitab kaasa energiaühistute tekkele** läbi nõustamistegevuse ja koostöö korraldamise.
- **Koondab ja jagab teadmust** läbi teavitustegevuse näitamaks erinevaid valikuvõimalusi ja motiveerimaks otsuste tegemist.
- **Kaardistab ja analüüsib** energiaühistute loomise ja arendamisega seonduvad erinevad mõjud riiklike arengustrateegiate ja õigusliku keskkonna kaasajastamiseks ning jätkutegevuste algatamiseks.
- **Kaasab teiste riikide ekspertteadmist ja rahvusvahelist rahastust** läbi rahvusvahelistes koostööprojektides osalemise.

Energiaühistute Programmi tegevused

Tegevusvaldkond: Energiaühistute loomise võimalustest teavitamine

- Lõpptarbija harimine ja algatuste tegevuse soodustamine - info jagamine sh kommunikatsiooni tegevused ja sündmuste korraldamine
- Uuringute ja analüüside teostamine

Tegevusvaldkond: Energiaühistute loomise soodustamine

- Algatuste nõustamine läbi mentorluse ja pilootimine
- Veebipõhise nõustamise pakkumine: Tööriistakast: kalkulaator, ressursid, teenuste disain, crowd-funding
- Võrgustumisele kaasa aitamine ökosüsteemi arendamine

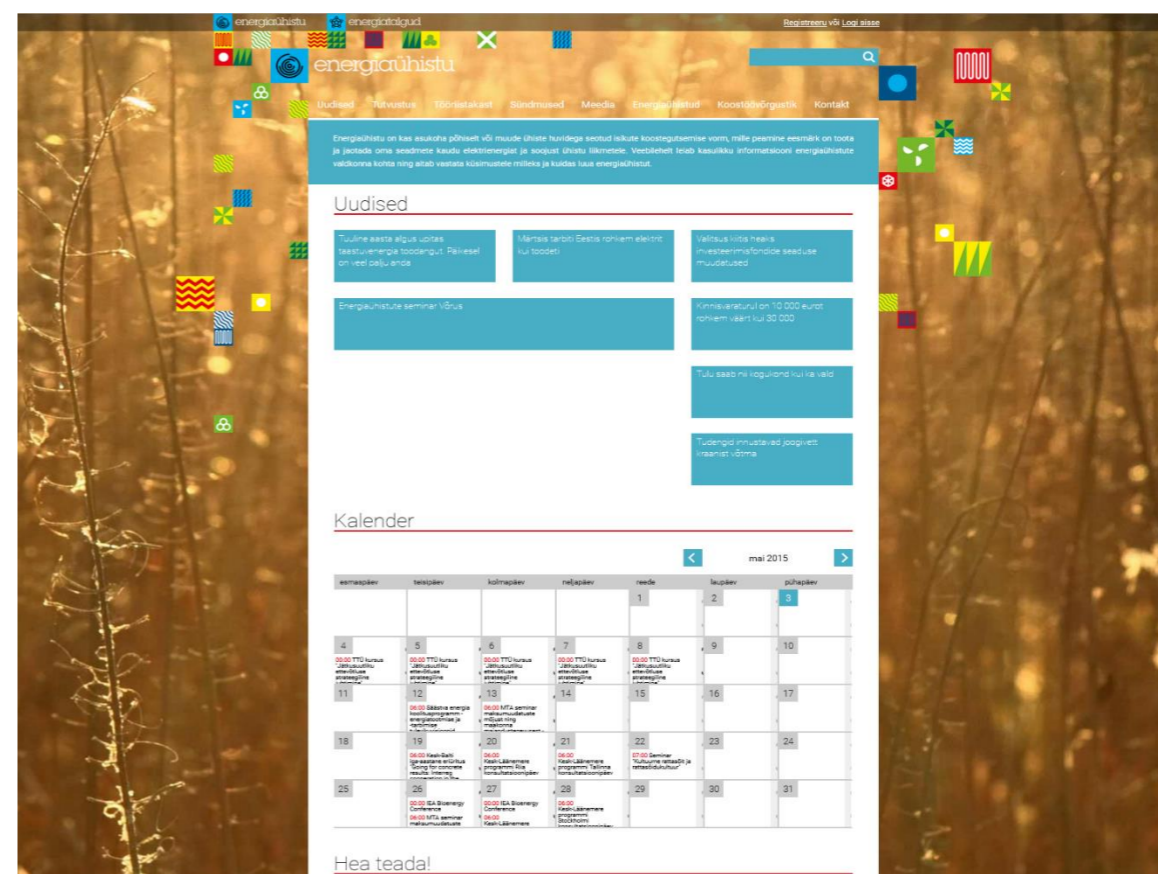

Teavitustegevused

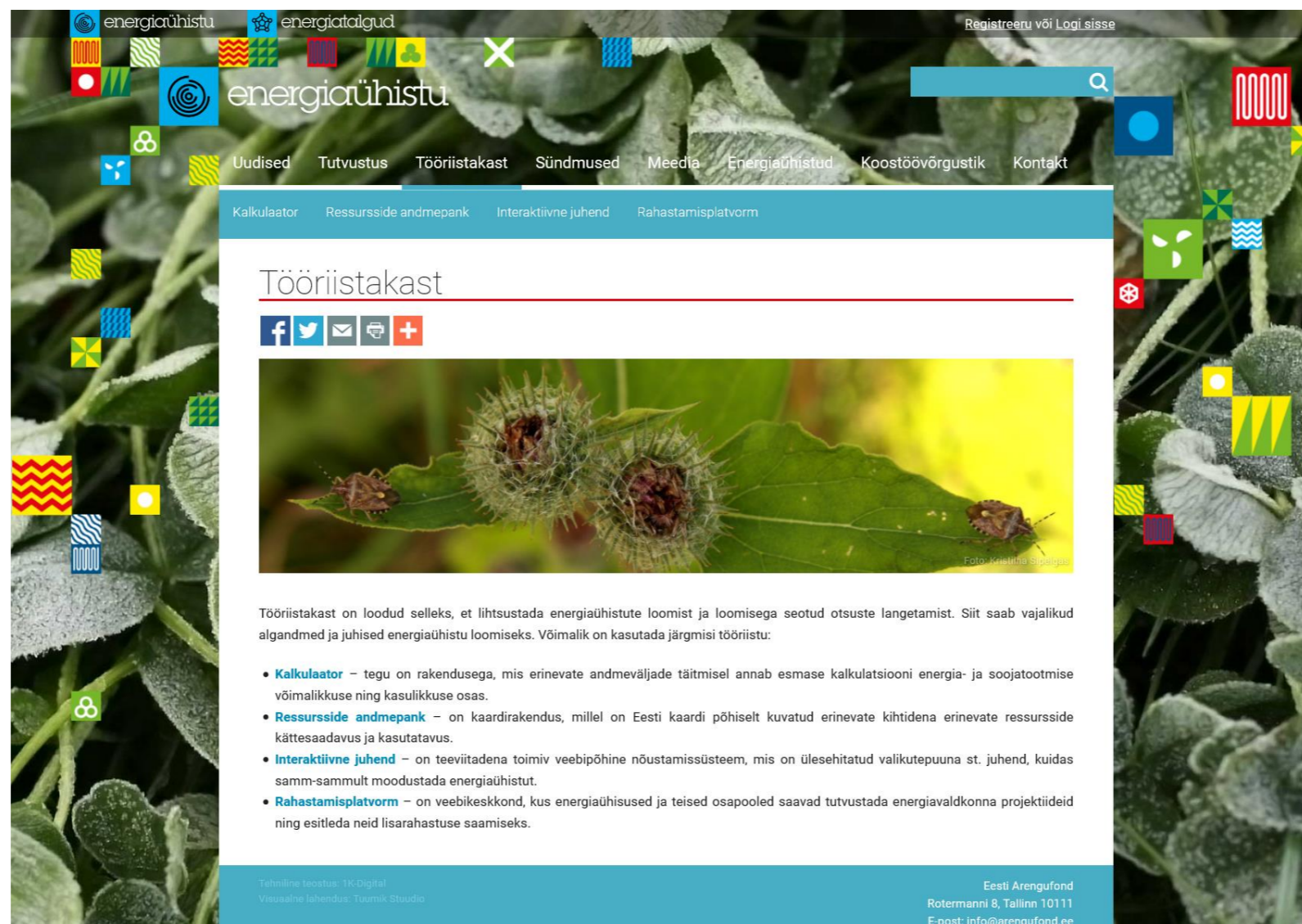
SÜNDMUSED:

VEEBILEHT:

www.energiayhistud.ee

Energiaühistute loomise tööriistad

energiaühistu energiatalgud

Registreeru või Logi sisse

energiaühistu

Uudised Tutvustus Tööriistakast Sündmused Meedia Energiaühistud Koostöövõrgustik Kontakt

Kalkulaator Ressursside andmepank Interaktiivne juhend Rahastamisplatvorm

Tööriistakast

f t e p +

Foto: Kristina Sõnajõe

Tööriistakast on loodud selleks, et lihtsustada energiaühistute loomist ja loomisega seotud otsuste langetamist. Siit saab vajalikud algandmed ja juhised energiaühistu loomiseks. Võimalik on kasutada järgmisi tööriistu:

- **Kalkulaator** – tegu on rakendusega, mis erinevate andmeväljade täitmisel annab esmase kalkulasiooni energia- ja soojatootmise võimalikkuse ning kasulikkuse osas.
- **Ressursside andmepank** – on kaardirakendus, millel on Eesti kaardi põhisel kuvatud erinevate kihtidena erinevate ressursside kättesaadavus ja kasutatavus.
- **Interaktiivne juhend** – on teeviitadena toimiv veebipõhine nõustamissüsteem, mis on ülesehitatud valikutepuuna st. juhend, kuidas samm-sammult moodustada energiaühistut.
- **Rahastamisplatvorm** – on veebikeskkond, kus energiaühisused ja teised osapooled saavad tutvustada energiavaldkonna projekteid ning esitleda neid lisarahastuse saamiseks.

Tehniline loostus: TK Digital
Visuaalne lahendus: Toomik Studio

Eesti Arengufond
Rotermanni 8, Tallinn 10111
E-post: info@arengufond.ee

Kasutatav: aadressilt: www.energiayhistud.ee

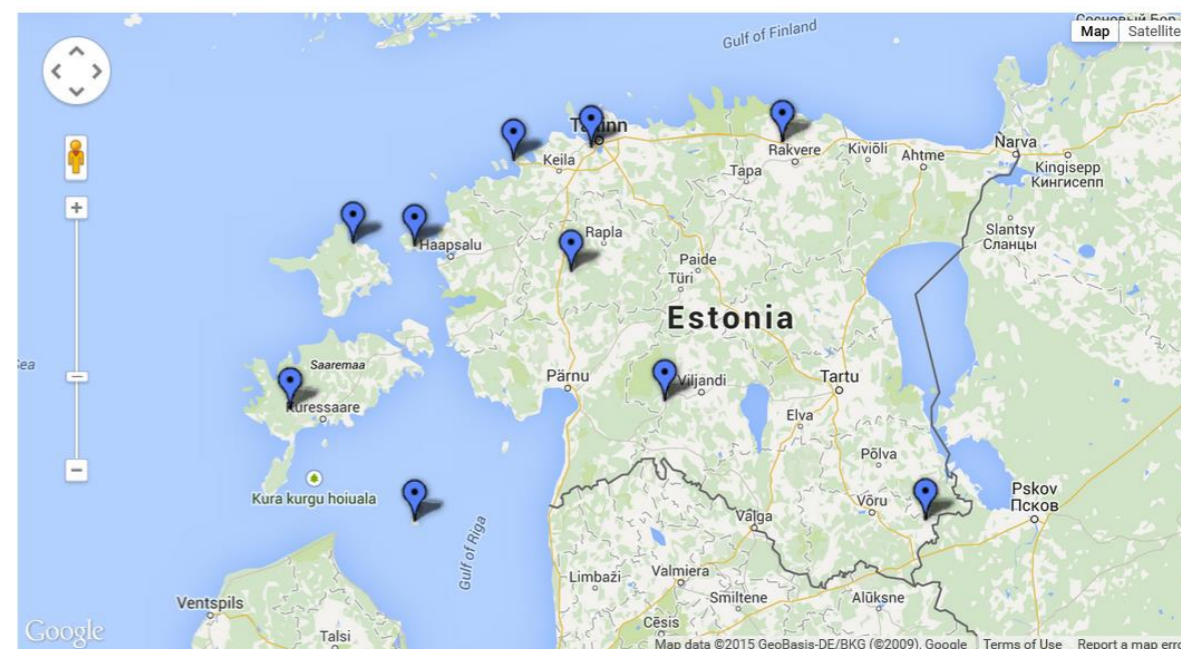
Energiaühistute Mentorprogramm

Osalejale:

- Teadmised ja oskused energiaühistu loomiseks
- Vajalikud alusmaterjalid koondatud alginvesteeringud saamiseks.
- Kuulumine koostöövõrgustikku – kogemuste jagamise võimalus.
- Edasine pilootprojekti staatus.

Otsustajatele:

- Energiaühistute võimalikud mudelid ja arengupotentsiaal.
- Reaalsed pilootprojektid ja loodetavasti ka edulood.
- Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs
- Õigusaspektide ettepanekud

Uuringud ja seadusandlus

UURINGUD:

- „Energiaühistute loomist ja tegutsemist takistavad probleemid Eestis“ - EÜMP raames Glimstedti büroo 2015;
- Energiaühistute potentsiaali ja sotsiaalmajandusliku mõju analüüs – Eesti Arengufond, 2015

SEADUSANDLUS:

- Elektriturseadus
- Kaugkütteseadus
- Maagaasiseadus
- ENMAKS

AITÄH!

Kristiina Sipelgas

Energiaühistute programmi juht
Eesti Arengufond

kirjuta: kristiina.sipelgas@arengufond.ee

vaata lisaks: www.energiayhistud.ee